

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW W WARSZAWIE

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

1. Obiekt

OBORA, OB. CHLEWIA (bud. nr 7)
w zespole pałacowo-folwarcznym

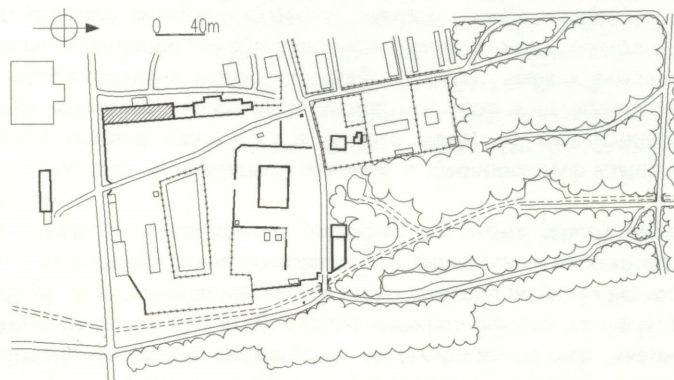
2. Czas powstania

1 i 2 poł. XIX w.;

3. Miejscowość

**OSIEK
GRODKOWSKI**

11. Zdjęcie, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

Osiek Grodkowski 45; 49-200 Grodków;

nr hipoteczny KW [redacted]

5. Przynależność administracyjna

województwo opolskie
gmina Grodków

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Osseg Kr. Grottkau; w 1936 r nastąpiła
zmiana nazwy na Auenrode;

7. Przynależność administracyjna 1.04.1975 r

województwo opolskie
powiat Grodków

8. Właściciel i jego adres

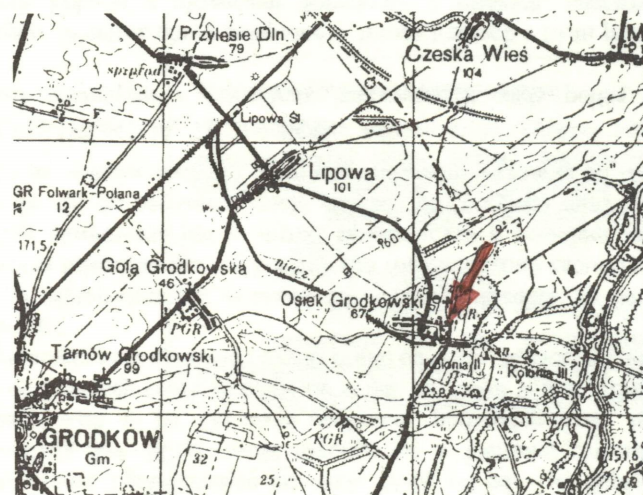
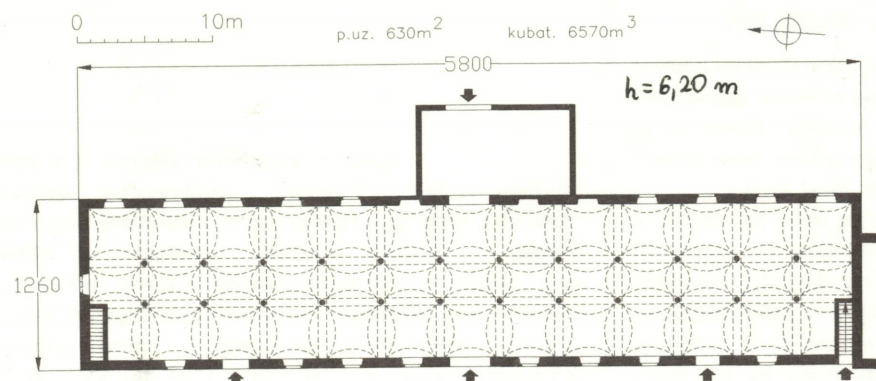
AWR SP OT/Opole
ul. 1 Maja, 45-068 Opole

9. Użytkownik i jego adres

Zakład Produkcji Rolnej "ROLNIK"
Sp. z o.o., Osiek Grodkowski 45
49-200 Grodków, tel.: 077/15-55-18;

10. Rejestr zabytków

nr 894/64 data .....

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Budynek obory w obecnej postaci powstał w **1 poł. XIX w.**, prawdopodobnie w miejscu starszego budynku gosp., o nietrwałej konstrukcji. Wnętrze zachowało charakter pierwotny; elewacje, ich wystrój i artykulacja, zostały nieco zmienione w czasie XX-wiecznych remontów (zmiana kształtu i układu otworów okiennych i drzwiowych). Przybudówka zach. powstała współcześnie, zmieniając bryłę i niszcząc symetryczną kompozycję elewacji zach.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA. Osiek Grodkowski - wieś na pd.-wsch. krańcach Równiny Grodkowskiej, położona w Dolinie Nysy Kłodzkiej, na równinnym terenie, ograniczonym od wsch. Nysą, od pd. - jej dopływem, Grodkowską Strugą i od pn. - łączącą Wrocław z Opolem autostradą A-4. Miejscowość rozciąga się w kierunku równoleżnikowym, wzdłuż lokalnej drogi wiejskiej, tworzącej pętlę i obiegającej wieś od pd. Od drogi odchodzą podrzędne szosy, łączące Osiek z sąsiednimi wioskami: pn. - w kierunku Lipowej i pd. - do Żelaznej. Osiek znajduje się w odl. ok. 5 km w linii prostej na pn.-wsch. od Grodkowa - siedziby władz gminnych. Jej otoczenie stanowią pola uprawne i użytki rolne, od wsch. sąsiaduje z niewielkim kompleksem leśnym, którego granicę wytycza bieg Nysy Kłodzkiej.

Obora (*bud. nr 7*) usytuowana jest w części folwarcznej założenia, po pd. stronie pałacu. Stanowi ona pd. część zach. pierzei 4-bocznego podwórza folwarcznego, wokół którego rozmieszczono zabudowania gosp. Elewacją frontową, wsch., zwraca się w stronę majdanu, zach. skierowana jest w stronę, sąsiadujących z zespołem zabudowań wiejskich; od pn. obora łączy się z budynkiem mieszkalnym (*nr 6*); do narożnika wsch. elewacji pd. przylega murowane ogrodzenie, ograniczające zespół od pd., wzdłuż niego przebiega szosa wiejska; budynek wraz z ogrodzeniem wyznacza pd.-zach. narożnik zespołu.

MATERIAŁ. KONSTRUKCJA. TECHNIKA.

Ściany. Ściany zewnętrzne i wewnętrzne murowane z cegły pełnej, tynkowane obustronnie, pozbawione detalu architektonicznego.

Sklepienia i stropy. Wnętrze obory sklepienie w trzech traktach i 13-tu przęsłach czeską kapą, wspartą na dwóch rzędach przysadzistych kamiennych kolumn z głowicami doryckimi, o płaskich, talerzowatych echinusach i masywnych abakusach. Przybudówka zach. współczesna, z otwartą więźbą dachową.

Więźba dachowa. Konstrukcja dachu korpusu drewniana: płatwiowo-kleszczowa, z niewielką ścianką kolankową, na podwójnej ścianie stolcowej, z rozporą i zastrzałami w płaszczyźnie więzarów, w kierunku kalenicowym usztywniona mieczami; u góry krokwie rozparte dodatkowo rzędem małych jętek. W przybudówce zach. współczesna stalowa więźba kratownicowa.

Pokrycie dachowe. Dach korpusu kryty wtórnie eternitem falistym; na dachu przybudówki pokrycie z papy na lepiku.

Posadzki i podłogi. W przyziemiu wszystkich części budynku posadzki betonowe; na strychu brak podłóg.

Schody. Schody wewnętrzne. Dwie, rozmieszczone symetrycznie na krańcach budynku klatki schodowe, z których pd. nie używana (zamurowane wejście); w nich strome, jednobiegowe proste schody ceglane, prowadzące na strych, ich podstopnice wyłożone surowymi deskami.

Otwory. Otwory okienne w regularnym układzie, o ujednoliconych kształtach i proporcjach w poszczególnych częściach budynku, stanowią główny element rytmizacji i artykulacji ściany. W przyziemiu otwory w kształcie leżących prostokątów, o proporcjach zbliżonych do kwadratu, zamkniętych odcinkowo; okna w ościeżnicach metalowych. W górnej kondygnacji elewacji frontowej, wsch., dwa rodzaje otworów; otwory do transportu paszy i siana w kształcie kwadratów z zamknięciami pełnołukowymi, alternują je zdwojone, małe prostokątne otwory, zamknięte pełnołukowo; w otworach kond. strychowej brak stolarki; dodatkowymi elementami są małe otworki nad oknami przyziemia, pełniące funkcje wywietrzników. W elewacji tylnej, zach., brak alternacji otworów w górnej kond., występują tu tylko małe, podwójne otworki z zamknięciami pełnołukowymi. Ściana szczytowa, w części środkowej, przepruta tylko otworami tego typu - 3-ma w szczycie i dwoma w przyziemiu.

Otwory drzwiowe zewnętrzne. Niegdyś rozmieszczone symetrycznie w elewacji frontowej - dwa skrajne otwory drzwiowe, prowadzące do bocznych klatek schodowych (pd. zamurowany na gładko, nie pozostał po nim żaden ślad), flankowały 3 środkowe otwory bramne, z których środkowy największy. Wszystkie otwory w kształcie prostokątów zamkniętych odcinkowo, z drzwiami jednoskrzydłowymi i 2-skrzydłowymi wrotami z desek na metalowych listwach, tylko brama środkowa zasłonięta wrotami przesuwными. W elewacji tylnej współczesne wejście do przybudówki zach. - prostokątna brama, z 2-skrzydłowymi wrotami przesuwными.

14. Kubatura 6 570 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 630 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne obora	17. Użytkowanie obecne chlewnia
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja → 1985/6 r - remont budynku, przeprowadzony własnymi siłami przez PGR Osiek Grodkowski, obejmujący prace elewacyjne (zmiana kształtu i układu otworów, wymiana tynków zewnętrznych i wewnętrznych) i remont dachu (przegląd i naprawa więźby, wymiana pokrycia z dachówki na eternit);		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) budowla w średnim stanie technicznym; zły stan pokrycia dachowego, przez które woda opadowa przenika do wnętrza budynku, powodując osłabienie konstrukcji dachowej i zawilgocenie sklepień; ściany zewnętrzne silnie zawilgocone na całej prawie wysokości, wskutek przenikania do ścian wilgoci gruntowej; skutkiem tego jest zły stan tynków zewnętrznych (widoczne rozległe plamy wilgoci, tynki skorodowane, w elew. pd. odpadają płatami na dużej powierzchni ściany); pierwotny wystrój elewacji i bryła zmienione w czasie remontów powojennych (zmiana kształtu i układu otworów, dobudówka zach.); 20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie obiekt stanowi część składową ciekawego założenia pałacowo-folwarcznego i jako taki powinien zostać objęty ochroną konserwatorską; konieczne jest zabezpieczenie obiektu przed zniszczeniem, w tym celu należy podjąć podstawowe czynności remontowo-naprawcze: ⇒ remont dachu - wymiana pokrycia dachowego; przegląd, naprawa i konserwacja więźby; ⇒ osuszenie ścian; ⇒ wymiana tynków zewnętrznych; proponuje się też uwzględnienie obiektu w kompleksowej dokumentacji konserwatorsko-budowlanej, dotyczącej całości założenia, w tym: w orzeczeniu o stanie zachowania, planie zagospodarowania i projekcie adaptacji.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne.

25. Opracował

tekst ..... Jacek Sawiński 5.04.1997

plany i rysunki ..... Jacek Sawińska 5.04.1997

zdjęcia ..... Jacek Sawiński 5.04.1997

miejsce przechowywania negatywów: archiwum Muz. Rol. i Przem. Rol.-Spoż
Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisu prawa autorskiego

22. Bibliografia

Katalog zabytków sztuki w Polsce., T.VII, z.3, W-wa 1964, str. 61;

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki

- ☞ wkładka nr 1: cd. opisu; zestawienie materiału fotogr.; zdjęcia;
- ☞ wkładka nr 2: zdjęcie;

WSPÓLFINANSOWANE PRZEZ FUNDACJĘ
WSPÓŁPRACY POLSKO-NIEMIECKIEJ
ZE ŚRODKÓW
REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC

MITFINANZIERT VON DER STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT AUS MITTELN
DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND

1. Miejscowość OSIEK GRODKOWSKI	2. Obiekt (nazwa jak na karcie) OBORA, OB. CHLEWIA (bud. nr 7)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) cd. opisu; zestawienie materiału fot.; zdjęcia;
---	--	---

Otworki drzwiowe wewnętrzne. Korpus budynku połączony z współczesną przybudówką zach. szerokim prostokątnym przejściem.

RZUT. Obora w Osieku Grodkowskim założona jest na rzucie wydłużonego prostokąta, o osi podłużnej pn.-pd. Rzut regularny i nie rozczłonkowany, zmieniony został w czasach współczesnych, przez dodanie prostokątnej przybudówki zach., która przesunięta jest nieco od osi środkowej w kierunku pn.; wejście przybudówki usytuowane jest naprzeciw bramy środkowej elewacji frontowej. Od pn. obora łączy się z sąsiednim budynkiem mieszkalnym (*bud. nr 5*).

BRYŁA. Bryła obory regularna i rozłożysta, rozczłonkowana została w czasach współczesnych 2-osiową przybudówką zach., która przesunięta nieco od osi środkowej ku pn. Korpus budowli 2-kondygnacyjny, nakryty dachem 2-spadowym; przybudówka 2-częściowa, jednokond.; część główna nakryta płaskim dachem 2-spadowym, do niej dobudowane od pn. niewielkie pomieszczenie nakryte daszkiem pulpitowym, łamiące symetrię układu.

ELEWACJE.

Elewacja wsch. - frontowa. 2-kond., 13-osiowa (w przyziemiu 12 osi wskutek wtórnego zamurowania pd. otworu drzwiowego); ściana tynkowana gładko, pozbawiona dekoracji i jakichkolwiek elementów artykulacyjnych poza otworami; otwory okienne ujednolicone w poszczególnych częściach budynku, w regularnym układzie, rytalizującym elewację; w górnej kond. występuje alternacja otworów transportowych z małymi zdwojonymi otworami wentrznikowymi, oprócz nich, także regularnie rozmieszczone, wtórne okrągłe otwory wentylacyjne z elektrycznymi wentylatorami; otwory wejściowe w symetrycznym, dośrodkowym układzie (zachwianym przez zamurowanie skrajnego otworu pd.), z najszerszą bramą na osi środkowej.

Elewacja pd. Gładko tynkowana ściana, pozbawiona elementów dekoracyjnych i artykulacyjnych, poza, skupionymi w środkowej części małymi otworami wentrznikowymi; otwory odpowiadają kształtem zdwojonym otworom w kond. strychowej pozostałych elewacji - małe smukłe prostokąty, z pełnołukowymi zamknięciami; rozmieszczone są w dwóch kondygnacjach - u góry, w szczycie trzy, w przyziemiu dwa.

Elewacja zach. Gładko tynkowana ściana, rozczłonkowana współczesną, 2-częściową przybudówką, przesuniętą nieco w kierunku pn. od osi środkowej; pierwotnie regularny układ otworów okiennych, ujednoliconych w poszczególnych kond. (u dołu pojedyncze, zamknięte odcinkowo, u góry mniejsze, zdwojone, z zamknięciami pełnołukowymi), uległ zachwianiu przez zamurowanie części otworów kond. strychowej; otwory stanowią główny element artykulacyjny elewacji;

w przybudówce szeroki prostokątny otwór bramny.

Elewacja pn. Tą elewacją obora łączy się z sąsiednim budynkiem mieszkalnym (*nr 6*); jej widoczny fragment zach. ślepy, gładko tynkowany.

WNĘTRZE. Wnętrze obory jednoprzestrzenne, w całości sklepione czeską kapą i podzielone dwoma rzędami kolumn na trzy trakty i 13 przęseł; środkowy trakt nieco węższy od pozostałych, pełni funkcje komunikacyjne; na obu krańcach budynku, w narożnikach wsch. klatki schodowe (pd. nie używana); w dobudowanej współcześnie przybudówce zlokalizowano pomieszczenia pomocnicze; na strychu magazyn paszy.

WYPOSAŻENIE. Brak elementów oryginalnego wyposażenia.

INSTALACJE: elektryczna (oświetleniowa).

ZESTAWIENIE MATERIAŁU FOTOGRAFICZNEGO

1. Widok elewacji frontowej, wsch.
2. Elewacja pd.
3. Widok elewacji zach. od pd.
4. Pn. część elewacji zach.
5. Wnętrze obory.
6. Narożnik pd.-zach. wnętrza.
7. Fragment strychu z więźbą dachową.

2.

3.

4.

5.

6.

1. Miejscowość OSIEK GRODKOWSKI	2. Obiekt (nazwa jak na karcie) OBORA (bud. nr 7)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcie
---	---	--

7.

1. Miejscowość OSIEK GRODKOWSKI	2. Obiekt (nazwa jak na karcie) OBORA	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) mapka sytuacyjna
---	---	---

